క్రొత్తగాజులు

శ్రీమతి లీలాసరోజినిగారు

విహారిలాల్ సేనుడు సద్వంశసంభూతుడు కులీనుడగుటచే స్వాతంత్ర్యకాంక్ష గలవాడు. అతని పూర్వీకు లదృష్టవంతులు. వారు మంచిదినములను జూచి యుండిరి. కొన్ని పరిస్థితులవల్ల సేనుమాత్రము గుమాస్తాపని కొప్పుకొనవలసి వచ్చినది. అతనిగొప్ప పుట్టుకకును తెలివితేటలకును, ఇట్టిపని కొడంబడుట యవమానకరమే కాని ఏమిచేయగలడు? అతడీ యవమానము సహింపలేకపోవుటచే జీవితమే భారముగ నుండెడిది. అతని కొకకోరికమాత్ర ముండెను. తనపుత్రుడగు నళినీకాంతుని తనవంశీయుల కగపడని గొప్ప స్థితిలోనికి తేవలెనని. ఈయూహతో నళినుని ఇంగ్లండునకు దేశములోనికెల్ల సత్కృష్టమును గౌరవనీయమునగు ఐ.సి.యస్. పరీక్షచదువుటకు బంపెను. కాని ఈకార్యమునకు ధనమెక్కువ కావలెను.

అతడిదివరకు దాచికొనిన దంతయు కొడుకు విద్యాభ్యాసమునకు వినియోగింపబడెను. ఇంకను అతనికి వేయిరూప్యములు బంపవలెను. నళిన్ కృతార్థుడైన తండ్రిపడిన శ్రమకు అనుభవించినఆందోళనకు ప్రతిఫలము లభింపగలదు. అట్లుకానిచో నేమున్నది? విధినిర్ణీతములకు ఆయనతలనొగ్గవలసినదే. పాపమాయన కొన్నిదినములనుండియు అప్పులిప్పించుట యందు సాయము జేయుడని తనస్నేహితులయిండ్లకు దిరిగి యడుగుచుండెను. ఏకోవిధమున అయిదువందల రూప్యములు మాత్రము ప్రోగుచేయగలిగినాడు. కాని మిగిలిన దెచట లభించునో యాతనికే తెలియదు. అదియే పెద్దసమస్య! దీనికి సమాధానమతనికి లభింపలేదు. వారియిల్లు, నగలుగూడ ఇదివరకే విక్రయము జేయబడినవి. సేను నిరాశాపూరిత హృదయముతో ఇంటికి వచ్చునప్పటికి చీకటిపడెను. అతనియిల్లాలాతురతతో నాతనికై నిరీక్షించుచు యాతనిజూచి "మన హేమదుస్థితి ఇంకను తగ్గలేదు. ఒకవైద్యుని పిలువవలదా?" యనెను.

పాపము! వైద్యుని పిలుచుటకు ధనమైనను లేదు. కొంతతడవాలోచించి సేనిట్లనెను. "కొంచెము కషాయమిమ్ము. కొద్దిగా జ్వరము తగిలినది. వైద్యుని పిలువనవసరములేదు," పాప మామె భర్తృహృదయ మందేముండెనో గ్రహించినది. ఒక్కనిట్టూర్పువిడిచి ఆవిషయ మిక ప్రస్తావించలేదు. "మాణిక్ వద్దనుండి నాకీదినమొక జాబువచ్చినది." అనుచుచీరచెరగునుండి విప్పి ఒకయుత్తరము భర్తకందిచ్చెను. అందిట్లుండెను.

అక్కగారికి నమస్కారములు;

మీకు పెద్దతనమున కొంతఛాందస మబ్బినట్లున్నది. మీయొద్ద తగిన ధనములేక యితరులపై నాధారపడి యున్నతజే మీపుత్రు నింగ్లండుకేల యంపితిరో నా కర్థమగుటలేదు. నేను నాకుటుంబమును పోషింపవలెను. మీకేవిధమగు సాయముజేయజాలనని చెప్పుచున్నాను. ఏమైన నేమి! మా బావగారు తనధనము వెచ్చించి నాకు విద్యచెప్పించుటచే నాతనిఋణము దీర్చుటకు నేను బాధ్యుడను కనుక నే నీరెండువందలు పంపుచున్నాను. ఇంతకన్న నధికముగ నొసగుటకు నాకిష్టముగాని, శక్తిగాని, బాధ్యతగాని లేదు. కావున అనుదినము నన్ను డబ్బుకై బాధ పెట్టవలదని కోరుచున్నాను.

సేనుభార్యకు మాణిక్ కనిష్ఠసోదరుడు. సేనాతని తనపుత్రునివలె పెంచి చదువు చెప్పించి వివాహము జేసెను. అతడు సంపాదన మొదలుపెట్టి గూడ కొలది సంవత్సరములైనది. నేడీ నిర్దాక్షిణ్యపూరితమగు లేఖను జూచి నిలువున నీరైనాడు. తానంత సాయము చేసిన వానియొద్దనుండియా ఇట్టి కృతఘ్నత! ఎంతటి యవమానము! తనకు మాత్రమే గాదు! తన యర్ధాంగికి కూడ! ఇట్టి యవమానముల నెందఱికడనుండియో నే నీవఱ కనుభవించెను. ముందనుభవించుటకు గూడ సంసిద్ధుడై యుండెను. కాని తన ప్రేమపాత్రుడగు పుత్రసమానుడగు మాణిక్ వలని యవమానమును ప్రశాంతముగ ననుభవింపలేక పోయెను. "డబ్బు తిరిగి పంపివేయుము. నాకది యవసరము లే"దని యభిమానముతో నుడివెను. అతని భార్య యాతని నీకార్యమునుండి విముఖుని జేసెను. ఆమె శాంతముతో "ఇట్టి చిన్న విషయముకొఱకై మన కుమారుని భవిష్యత్తునెల్ల పాడు చేయుదుమా! వాని నింతవఱ కెట్లో పోషించినాము. తుదివఱ కెట్లో పోషింపవలదా! మాణిక్ కఠినముగ మాటలాడవచ్చును. కాలము తప్పి వచ్చినప్పుడు ఓర్పు వహించుట యుక్తము" భార్య నుడివినది సత్యమని తెలిసి యాతడొప్పుకొనెను. ఆమెయొక్క ఆశాపూరితప్రవర్తన మాతని కానందము గొల్పెను.

"నళినా, కృతార్థుడైన ఈశ్వరునికి వందనములు. నన కష్టములు గట్టెక్కెను. స్థైర్యముతో నింక కొంతకాల మోర్చుకొనుడు" అని యాయిల్లాలు నుడివెను.

నిరాశాంధకారముతో నిండిన హృదయమునకు ఇదియొక యాశాకిరణము. కాని యాతనికి భవిష్యత్తు తిమిరావృతముగ తోచెను. చివఱ కాతనిభర్త్యవాక్యములకు దేవతలు తథాస్తు వాక్యములు బల్కిరి.

కొన్నిదినములకు నళిన ఉత్తీర్ణుడైన శుభవార్త వచ్చెను. చాలకాలమునుండి ఆగృహము నావరించియుండిన దుఃఖము ఆనందమునకు దావొసంగెను. ఈ వార్త విని సంతసముతోను, గర్వముతోను నేను హృదయము నుప్పొంగిపోయెను. ఇక నాతని భార్య విషయము జెప్పవలెనా? ఆమె యాక్షణమందు గల్గిన యుద్వేగముతో వ్యాధిగ్రస్తయగు తనయ గదిలోనికేగి "హేమా! మీయన్నయ్య కృతార్థుడైనాడు" అనెను.

పాపము! హేమప్రభ పదమూడువత్సరముల బాలిక. తల్లి వచ్చునప్పటి కామె స్మృతిలేక శయ్యపై బడియుండెను. కొంతతడవునకు తెలివి దెచ్చుకొని చలించుచున్న చూపుల తల్లివైపు నిలిపి ముఖము వికసింప "అమ్మా! అన్నయ్య ఇంటి కెప్పుడువచ్చును?" అని హీనస్వరముతో నడిగెను. "త్వరలోనే" యని తల్లి భయముతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. "అమ్మా అతని నేను చూడగలనా?" ఆహా! ఆపిల్లకంఠ మెంత దుఃఖపూరితమై యుండెను. తల్లి ఆనందమువలన కల్గిన తడబాటులో బిడ్డ వ్యాధివిషయము మఱచెను. కాని ఆపిల్లయొక్క వాక్యములు ఆమెకీ విషయమును స్మరణకు దెచ్చెను. "తల్లీ! ఏల ఇట్టి దుశ్శకునములు పలికెదవు! ఈశ్వరేచ్ఛ యున్న నీవు నీయన్నను తప్పక చూతువు" అని పల్కుచు హేమప్రభ తల నిమిరెను. ఆమె అనుదినము పుత్రికకు స్వాస్థ్య మొసగుమని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించెడిది. ఈమారు తల్లి ప్రార్థనలకు సమాధానము రాలేదు, చిట్టి హేమప్రభ తన యన్నను చూడనేలేదు. నళిన ఉత్తీర్ణుడైనాడను శుభవార్త వచ్చి చాల దినములు గాక పూర్వమే హేమప్రభ జీవితము పరిసమాప్తి నొందినది. ఆనందపారావారములో హాలాహలమువలె నీ దుఃఖము వారిని దహించివైచినది. తల్లి మంచము పట్టినది. భగవాను డామె కిరువురు బిడ్డలనిచ్చినాడు. అందొకరిని దనయొద్దకు పిలుచుకొనినాడు. ఇక మిగిలిన దొక్కడే! ఆమె కొడుకు, ఆమె ఆశాపుంజము, ఆమె భవిష్యత్ జీవితనౌకాకర్ణధారుడు. పుత్రికావియోగ విదళితయై యామె పుత్రాగమనదినమునకై నిరీక్షించుచుండెను. అతని వివాహవిషయమై యాలోచింపనొడఁగెను. తన కొమారుఁడు ఒక సంసారియైనపిదప మనుమల మధ్య తాను చనిపోవుదు ననుకొనెను.

ఆమె మిత్రు లామె నోదార్చుటకు ఆమెతో కలిసి యేడ్చుటకు వచ్చుచుండిరి. దుఃఖసమయమందు స్నేహితుల తెలెంచిన తమ విషాదగాథల నుడువుచు గొంత శాంతిని పొందుట మానవసహజము. అట్లే ఆమె యనుదినము వారితో తన దుఃఖ గాథను నుడువుచుండెడిది. ఆమె నోదార్చుటకు వచ్చు వారిలో భామిని, ఆమెతల్లిగూడ నుండిరి. హేమప్రభ జీవించియున్నపుడామె చెలిమికత్తె భామిని. సమవయస్కులగు నీబాలిక లిద్దఱు ఒకరినొక రెడబాయకుండెడివారు. భామినిని జూడగనే హేమప్రభతల్లిదుఃఖము పొంగి, అగ్రస్థాన మాక్రమించెను. ఆమె భామినిని కౌగలించుకొని బిగ్గరగా నేడ్చుచు "అయ్యో బిడ్డా! నీవెవరిని జూచుటకై వచ్చితివో, ఆమె మనల విడనాడి చనినది. ఆమెనిక నెన్నటికిని జూడజాలము కదా!" అని విలపించెను. భామిని గూడ ఏడ్వ మొదలిడెను. హేమతల్లి భామినిని తన యక్కున జేర్చుకొని "చిట్టి తల్లీ! నన్ను గట్టిగ కౌగలించుకొమ్మా. ఈవిషాదములో నీవే నా యోదార్పువు. నిన్ను మా నళినికి పెండ్లి చేసికొనెదను" అనెను.

చాలకాలమునుండి ఈతల్లు లిరువురు స్నేహితురాండ్రు. ఒకరినొకరు "వదినా" యని పిలుచుకొనుచుండెడి వారు. నేటివఱకు వారి కీవరుస కేవలము ప్రేమాతిశయమునే వెల్లడించుచుండెడిది. ఇకముందది సార్థకము కానున్నట్లు వారికి తోచెను. భామిని తల్లిదండ్రులు అల్లునికై వెదకుచుండిరి. కాని వారికి నచ్చిన వరుడు లభింపక పోవుటచే భామిని యింత వరకవివాహితగా నుండవలసివచ్చెను. నేను భార్య తనంత దానే భామినిని కోడలిగా చేసికొందునన భామినితలిదండ్రుల యానందమునకు మేర యుండునా? వారు సంతసముతో నొప్పుకొనిరి. అయితే నేనుకు మాత్ర మీవిషయమై సందేహము లుండెను,

కాన నాతడు పుత్రుని భవిష్యత్తునుగూర్చి తామేదియు స్వతంత్రించి చేయుట తగదని భార్యతో ముచ్చటించెను. కాని యామాటలు నిష్ప్రయోజనము లాయెను. తన ప్రియ కుమారుడు వినయాన్వితుఁడని మాతాపితరుల యాజ్ఞ నుల్లంఘింపడని, ప్రథమ దర్శనమునచే భామినియెడ నాతని కనురాగ ముదయించునని యామె యూహ.

సామాన్యముగ వివాహ విషయములో ఇంటి యజమానికి యేవిధమగు నధికారముండదు. సమ్మతి నొసఁగుట మాత్రమే యాతని పని. కాన నేను తన భార్యయూహతో నేకీభవించెను. అది దుఃఖసమయము. నేను తన మనస్తాపమునుబట్టి ఆమె యెంత బాధ పడుచుండెనో యూహింపకోనగలిగెను. అందుచే నామెయిచ్చకు వ్యతిరేకముగ బోయి యామె నింకను బాధించుటాతని కిష్టము లేక పోయెను.

వివాహ మింకను కాలేదు. కాని భామినికి కోడలితన మప్పుడే వచ్చినది. భామిని, ఆమె తల్లి అనేకమార్లు నేనుగారింటికి ఆహ్వానింప బడెడివారు. భామినిని తల్లితో వెడలిపోనీయక, నలినితల్లి తన యొద్ద గొన్ని దినము లుంచుకొనెడిది. భామిని సన్నిధిని ఆతల్లి హేమప్రభమరణమును, కొడుకు వియోగమును మఱచియుండెడిది. భామినిని తన ప్రేమాస్పదను జేసెను. భామిని తన సమీపమందు లేనప్పుడు ఆమె రాబోవువిషయములగూర్చి యాలోచింపకుండ నుండలేక పోయెడిది. గాజులవాడు, చీరలమ్మునామె, జలతారుగిన్నెలవాడు, వారి యింటికి వచ్చి ఆశాభంగముతో పోలేదు. వింతవస్తువులను గాంచినప్పుడెల్ల భామినికై వానిని కొన ప్రయత్నించెడిది. ఒక చీర, ఒక నగ, ఒక కంచుకము; వింతగ గాన్పించిన "ఆహా! ఇది మా భామిని కెంత బాగుండును?" అను మాట లామె నోటినుండి వెడలుచుండెడివి. ఆమె భర్త యీ వ్యయము నెదుర్కొనలేక పోయెడివాడు. ఒక దిన మామె స్నేహితురాలొకర్తుక తన కూతుతో వీరింటికి వచ్చెను. ఆపిల్ల కురులు చక్కఁగ నలంకరింపబడి యుండెను. అది గాంచి భామిని తల్లి "అక్కా! నీవు రేపు మీ అమ్మాయితో నిటకు రావలెసుమా! భామినియు రేపిచట నుండును. ఆమె నీలాలకముల నీవిధముగ నలంకరించుటకు నాకు నేర్పవలె. మా నలిన్ ఇంగ్లండునుండి దిగుచున్నాడు. మాకోడలిని క్రొత్త క్రొత్త విధములుగ నలంకరింప వలదా?"

నలిన్ నియమిత దినముననే వచ్చెను. కాని ఈలోపల దిన మొక విధమున భామిని నలంకరించుట యామె సంతృప్తికొఱకే. భామిని యింటలేనపుడు తాంబూలములో సుగంధద్రవ్యములు వాడబడెడివి కావు. శుచికరమగు పదార్థము లేవియు నింటికి దీసికొని రాకూడదు. ఒకవేళ పరిచారిక ఆవతిని లక్ష్యముచేయక నేమైన దెచ్చిన వెంటనే భామిని యింటికొక యాహ్వానముతో పరుగెత్తవలసినదే. ఇట్టి దయార్ద్రహృదయుగు అత్తగారు లభించునని భామినితల్లి యానందించుచుండెడిది. అట్టికతే పుత్రికను పంపకుండ నెట్లుండగలదు? దయాప్రేమలచేత నెవరి హృదయములు వశీకృతములు గావు? భామినికి గూడ తనకు కాబోవు అత్తగారింటికి బోవుటకు సంతసమే! ఆమె యాయింటిని తన స్వగృహముగనే భావించుచుండెడిది. ఆమె లోక మెఱుఁగని పసిపాప గాదు. భామిని కిపుడు పదునైదు సంవత్సరములు. హేమప్రభ గతించి రెండేండ్లు కడచెను. భామినీ హేమప్రభల నెచ్చెలు లందరు వివాహితలైరి. వారు తమ ప్రియులగూర్చి ముచ్చటించునపుడు తమ వలపుకథల నొండొరులతో చెప్పుకొనునపుడు భామినిభావములు నలిన్ యొద్దకు పరుగెత్తెడివి. నవలలలో కాముకీకాముకుల గూర్చి చదువునప్పుడు తన జీవితమే చదువుచున్నట్లామెకు దోచెడిది. తాను చిన్న పిల్లగానున్నపుడు నలిన్ ఇచటనుండెడివాడు. ఆమె వారింటికి వెళ్ళినపు డెంతో దయతో బొమ్మల చూపుచుండెడివాడు. ఒక దిన మొక గులాబీపూవు దెచ్చి తనసిగలో తురిమినాడు. ఇంకొకమారు యువరాజు వచ్చినపుడు, నలి నెంతో ప్రేమతో యుత్సాహముతో భామినికి యుత్సవమును చూపెను. ఆమె ఈవిషయము లన్నిటిని స్మరణకు దెచ్చుకొనినపుడు ఆమె హృదయ మవ్యక్తానందముతో నిండిపోయెడిది. దీనికి తోడింకొకయూహ సిగ్గుతో ఆమె హృదయమున బ్రవేశించెడిది. ఈ నలిన్ తన జీవితేశ్వరుడు కానున్నాడు. అతనియొద్ద కేగు టెట్లు? అతడీమెను పూర్వమువలెనే యాదరించునా? నలిన్ ఆగమనము నాతురతతో నిరీక్షించుచుండెడిది. నిరీక్షణలో గూడ యానంద మున్నది కదా!

చివఱకు దినములు లెక్కించుట పూర్తియైనది. సివిలు సర్వీసు పరీక్షానంతరము జరుపుట కేర్పడిన రెండు సంవత్సరములు పరిసమాప్తినొందినవి. ఈదినము నలిన్ ఇంటికివచ్చుచున్నాడు. పుత్రు నాహ్వానించుటకు సేను ఓడయొద్దకేగెను. అతనిభార్య భామిని నలంకరించి పిండివంటలు చేయుటకు తీరుబడిలేక యింటిలోనున్నది. భామినిమాత్రము నిలువుటద్దముకడ నిలువబడి తన జేణి యెట్లమర్చబడినదో చూచుకొనుచుండెను. ఇప్పుడామెహృదయమున నేమియూహలు పరుగులిడుచున్నవో యెవరికెఱుక ! కాలిచప్పుడు వినబడినట్లు తోచగనే ఆమెహృదయము కొట్టుకొనుచున్నది. ఆమె ఇటునటు భయకంపితయై యేలచూచుచున్నది. ఒకపరి యామె ఉలికిపడి కిటికీలోనుండిచూచి తన భయము నకారణమని తెలిసికొనుచుండెడిది. నెమ్మదిగ తలను గవాక్షమునకాన్చి ముందున్న ప్రకృతిని చూచు టకారంభించినది. ముందు రమ్యమగుతోట అస్తంగతుడగుచున్న దినకరుని కిరణములుబడుటచే చెట్లు మెఱిసిపోవుచున్నవి. మనోజ్ఞమగు లేఁబచ్చికచిగురు జొంపములు సాయంసమయపు పిల్లగాలులకు కదలుచున్నవి. సూర్యరశ్మి యానందముతో చలించుచున్నట్లు మందమారుతము సంతసముతో నిండినట్లామెకుతోచెను. హఠాత్తుగ రామప్రసాద్, భామినియన్న — వచ్చి యామెనుపిల్చెను. "భామినీ! నలిన్ వచ్చినాడు; నీవిచట యేమిచేయుచున్నావు? క్రిందికి రమ్మా!" ఆమె నుదురంతయు ఘర్మబిందువులతో నిండిపోయినది. ఆమె కదలలేకపోయినది. రామప్రసాదామెను సమీపించి చిఱునవ్వు నవ్వెను. సిగ్గుతో నామెముఖ మెఱ్ఱబడెను. తన యలంకారమును జూచి యన్న హాస్యమొనర్చుచున్నాడని యామె గ్రహించి చేతులతో ముఖము కప్పుకొనెను. రామప్రసాద్ దయతో "సోదరీ, రమ్మా" అనుచు చేయిపట్టుకొని క్రిందిగదిలోనికి దీసికొనిపోయెను.

నలిన్ తల్లి ఆమెను చూచినతోడనే గర్వముతో "నలిన్! నీవామె నెఱుగుదువా? నీవు వెడలినపుడామె చిన్నపిల్ల. చూడు మిప్పుడెట్లున్నదో!" నలిన్ కామె యెవరో జ్ఞాపకములేదు. ఆమెవైపు చూచి "ఆమె యెవ్వ"రన రామప్రసాద్ సమాధానమిచ్చినాడు. నలిన్ ఇప్పుడామెను గుర్తుపట్టి ఆమెను సమీపించి పాశ్చాత్యాచారానుసారముగా తన చేతిని చాపి "Hullo Bhamini! How you have grown up! How do you do?" అనెను. భామిని కాంగ్లభాషాజ్ఞానము చాలకొద్ది. నలిన్‌ను వివాహమాడుదువని తెలిసినప్పటినుండియు ఆంగ్లభాష నేర్చుకొనవలెనను నుత్సాహమునకు మేరలేదు. కాని ఆమెకు చెప్పువారెవరు? ఆమె మిక్కుటమగు కోర్కె, యుత్సాహము, రామప్రసాదును ఈరెండుసంవత్సరములలో మొదటిపుస్తకమునైనను చెప్పునట్లు చేయలేకపోయినవి. నలిన్, తనకాంగ్లము రాదు గనుక గేలిచేయుచున్నాడనుకొని లజ్జావివశయై కోపమంతయు అన్నపై త్రిప్పెను. సిగ్గుతోబాటు ఆమెసౌందర్యమునకు క్రొత్తదనము సంతరించినది. ఇది నలిన్ తల్లి కనిపెట్టకపోలేదు. ఆమె యిట్లు తన యూహల వెల్లడించెను.

"అబ్బాయీ! ఇంత చక్కనిపిల్లను నీవింగ్లండులో చూచితివా! నీవు ముందీమెను వివాహమాడి తరువాత నుద్యోగములో జేరవచ్చును." నలిన్ చిఱునవ్వునవ్వి యొకటిరెండుమార్లు నెమ్మదిగా దగ్గెను. "వివాహమునకు కావలసినవన్నియు సిద్ధముగనున్నవి. లగ్నమేర్పఱచి శుభలేఖలనంపవలెను. వచ్చే యాదివారమునాడు మంగళస్నానము సుమా!" అని నలిన్ తల్లి యనెను. మొదట తనతల్లి తనతో మేలమాడుచున్నదని నలిన్ యనుకొనెను. కాని నిజపరిస్థితు లెఱిగి కలతనొందెను. తనతల్లి ఇదివఱకు తన కావిషయమై వ్రాసినట్లు స్ఫురణకువచ్చెను. కాని యాతడది యంత ముఖ్యవిషయ మనుకొనలేదు. అప్పటి యాతని మౌన మంగీకారముగా నెంచబడినదని నలిన్ గ్రహించెను.

పుత్రునిస్థితి జూచి సేను "మనము తొందరపడు టేల?" అనెను. "అది పనికిరా"దని అతనిభార్య కోపముతో నన్నది. "త్వరలో వివాహము గావలసినదే! కాని నలిన్, నీవామెను వివాహమాడగనే నీతో దీసికొనిపోగూడదనుమా! రేపాదివారము నాడే మంగళస్నానము. ఏమందువు నాయనా?" నలిన్ యేమియు ననలేదు. నెమ్మదిగా గొంతుసవరించుకొనుచుండెను. అతడు నుడువవలసినమాటల వెలువడనీయకుండ కంఠములో నేదో అడ్డుపడినట్లుండెను. అతని తల్లి భర్తవైపు చూచి, "తగిన యేర్పాట్లన్నియు చేయుట యుక్త"మనుచుండగనే నలిన్

గాద్గదికముతో "వద్దు! అమ్మా! కాదు! కాదు! ఇప్పుడు వద్దు!" అనెను. అతని అయిష్టమును చూచి రామప్రసాదు, "ఏమి నలిన్! అపుడే ఒక భార్యను సంపాదించినావా!" అనెను. నలిన్ ముఖము పాలి పోయినది. "ఇదేమి హాస్యము నాయనా! అట్టి మాట లనగూడదు" అని నలిన్ తల్లి రామప్రసాదును మందలించెను. నలిన్‌తో "భామిని తల్లిదండ్రులు అనేక క్రొత్తవిధములగు నాభరణముల నామె కిత్తు రట. మన మెంక క్రొత్తవస్తువైనను నీయకుండుట బాగుండునా? కనుక మూడువందలప్పుడీపికలోని చక్కని గాజులజత చేయించినాను. వానిని నీవే నాచిట్టి తల్లి చేతులకు తొడుగవలెను." అని వానిని దాచ్చుటకు లోనికేగెను. కాని నేనుమాత్రము కొడుకు తడ బాటు చూచి విచారముతో "ఇప్పుడు వివాహమా డుట కిష్టము లేదా? నలిన్!" అనెను. నలిన్ అటు నిటుచూచి ఏమోగొణుగుకొనుచు "వద్దు!" అనెను. రామప్రసాదు నవ్వుచు మెల్లగా "ఏమి నలిన్! పెండ్లాడి ఇంటికివచ్చినావా?" అని యడిగినాడు. నలిన్ అతనిని తట్టి రహస్యముగా "ఇప్పుడేమీ అన వద్దు బాబూ! నీపుణ్యము." అన్నాడు. దూరమున నున్న నేను కీమాటలు వినబడలేదు, గాని రామప్ర సాదూరకుండుటకు బదులు "ఏమీ! నిజముగా వివా హ మాడినావా? ఎప్పుడు? ఎచట? ఎవరిని? పాశ్చా

స్వాస్థ్యాన్వేషిపాంథుడు

౧
ఉదయసమయప్రయాణికు హృదయమునకు
మినుకుమినుకంచు మంచులో మెఱసిపోయి
అతసమునజేల్చుకొనివచ్చు నాభరతఖ
గేంద్రు గానమాధుర్యము నించివించె.

౨
అంతమధ్యాహ్నసమయ ప్రయాణమందు
నలసి కాళ్లీడ్చుకొను చేగునపుడు చుట్టు
పట్టుల విలాసముగ నాటపాటలాడు
వాయువులు వాని కెక్కుడుపాయిగూర్చె.

౩
మేఘవిరహితాకాశాన మిత్రుడెండ
గాయగాగాల్లదల్పనే కష్టముపడు

త్యాయువతివి కాదుగదా?" అని గట్టిగానడిగినాడు. ఒకమారు నేను హృదయమునుండి రక్తము పైకుబికి నది. నిరవుడై పుత్రుని చూచినాడు. ఏమి సమా ధానమువచ్చునో అని. నలిన్ ఏమిచేయుచున్నది తెలి యకుండగనే "అవును" అని తలనూపెను. నేను నిరా శతో సోఫాపై వ్రాలెను. ఒకక్షణములో నాకళ్యా ణగృహము దుఃఖగృహముగ మారిపోయెను. ఆక్షణ మున తల్లి క్రొత్తగాజులతో, నవ్వుమొగముతో, ఆగదిలో ప్రవేశించెను. "నాయనా! చూచినావా! యీగాజు లెంత మనోజ్ఞముగనున్నవో! భామిని లేతచేతులకు వీని నలంకరింపుము." అని భామినికై అటునిటు చూచెను.

పాప మాపిల్ల యేదీ? ఎచ్చటకేగినది? తన కన్నీ టిని, అవమానమును, ఆశాభంగమును, ఏమూలనో దాచుకొనుటకు పోయినది. గాజులు కొంతకాల మాసొరుగులోనే మూసిపెట్టబడినవి.

భామినివిషయముగాని, గాజుల విషయముగాని చివరకు బాగుగనే పరిణమించినది.

కాని నలిన్ తలిదండ్రుల స్థితి యేమి? వారి యాశాపుంజముపై నొక తెర వేయవలెను. పాశ్చాత్య స్త్రీ హిందూగృహిణి యెన్నటికిని కాజాలదు. హిందూత్వము జన్మతః సంక్రమింపవలెగాని చేసి పెట్టిన వచ్చునది కాదు.

సూరికట్టు కోటయ్యగారు బి. ఏ

సమధికాయాసయుతపాంథజనవరునకు
జలజలను సెలయేటినిస్వనచయమ్మె
తాపమెడలించు దివ్యౌషధమ్మునయ్యె.

౪
సంజ వెలుతురు క్షీణింపసాగెజీమ
చిటుకుమనని ప్రశాంతనిశీథమొదవె
పాంథజనకర్ణపేయమై పరగెనపుడు
దూరమేపాగళస్థఘంటారవంబు.

౫
కాని యన్ని హృదయరంజకస్వనముల
కంటె సువిశేష మాధుర్యకలనగాలె
తనదురాకకు స్వాగతమ్మును దెలిపిన
ప్రణయినీమృదుముగ్ధగళస్వరంబు.